

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) ECONOMICS
EXAMINATION : MAY- 2016
FIRST SEMESTER

Subject: Economics of Environment-I (ECBCS-115)

Date: 31/05/2016

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- Instructions:**
- 1) Attempt all Questions
  - 2) Figures to the right indicate full marks
  - 3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (05)

1. Land is a common property resource
  - a) True
  - b) False
2. Economic development and environmental balance are negatively related.
  - a) True
  - b) False
3. Use of excess water in agriculture leads to higher productivity
  - a) True
  - b) False
4. 'Decibels' are used to measure
  - a) Weight
  - b) Sound
  - c) Height
  - d) None of the these
5. Air pollution includes following gases
  - a) CO
  - b) CO₂
  - c) Both (a) & (b)
  - d) None of the these

Q. 2) Answer the following questions in 100 words. (Any three) (15)

1. Use of Pesticides
2. Green House Gases
3. Changing Scope of economics of environment
4. Environment friendly firm
5. Bio-diversity

Q. 3) Answer any one of the following question in 250 words. (10)

1. Discuss the significance of social forestry.
2. Describe the significance of natural farming.

Q. 4) Answer any two of the following question in 500 words. (30)

1. Discuss the depletion of common property resources.
2. Describe the interrelation between industrial development and environmental problems.
3. Explain the technological changes in Indian agriculture.

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात
३) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

- प्र. १) खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय द्या. (०५)
१. जमिन ही सामाईक साधनसंपत्ती आहे.
अ) होय ब) नाही.
२. आर्थिक विकास आणि पर्यावरणाचा समतोल यांच्यामध्ये ऋणात्मक संबंध आहे.
अ) होय ब) नाही.
३. शेतीमध्ये पाण्याचा अतिरिक्त वापर केल्यामुळे उत्पादकता वाढते.
अ) होय ब) नाही.
४. डेसिबल याचा वापर ----- मोजण्यासाठी केला जातो.
अ) वजन ब) ध्वनी
क) उंची ड) कोणतेही नाही.
५. हवा प्रदुषणामध्ये पुढील वायुंचा समावेश असतो.
अ) उज ब) उज
क) दोन्ही (अ) व (ब) ड) कोणतेही नाही.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दांत लिहा. (१५)
१. कीटकनाशकांचा वापर
२. हरितगृह वायु
३. पर्यावरणाच्या अर्थशास्त्राची बदलती व्याप्ती
४. पर्यावरणाभिमुख उद्योग
५. जैवविविधता
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दांत लिहा. (१०)
१. सामाजिक वनीकरणाच्या महत्वाची चर्चा करा.
२. नैसर्गिक शेतीच्या महत्वाची चर्चा करा.
- प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांत लिहा. (३०)
- १) मसामाईक साधनसंपत्तीचा न्हासफ याची चर्चा करा.
२) औद्योगिक विकास आणि पर्यावरणाच्या समस्या यांच्यातील आंतरसंबंध स्पष्ट करा.
३) भारतीय शेतीमधील तांत्रिक बदलांची चर्चा करा.
